

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ความขัดแย้งทางความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และทิศทางการเมืองไทย ระหว่างนักหนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายประชาชน ในสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6" นี้ ถือเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE RESEARCH) โดยจะค้นคว้าและนำข้อมูลความคิดเห็นที่แสดงผ่านหน้าหนังสือพิมพ์ในสมัยนั้น มาวิเคราะห์หาทัศนคติและมุมมองที่แท้จริงของนักหนังสือพิมพ์ โดยจะนำกรอบความคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์และอธิบาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ความขัดแย้งทางความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนที่ปรากฏในบทแสดงความคิดเห็นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ Coding Sheet หรือ แผ่นลงรหัส สำหรับการลงรหัสข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์บทความที่เสนอแนวความคิดแตกต่างกันทั้งในด้านแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการเมืองไทย และสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของวิชาชีพหนังสือพิมพ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยชิ้นนี้ทำในแนว CONTENT ANALYSIS เจิง DESCRIPTIVE ANALYSIS (พรรณนาวิเคราะห์) แบบ THEMATIC ANALYSIS โดยวิเคราะห์ Theme ของความเห็นพ้องกับประเด็น และ Theme ของเหตุผล โดยจะแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ขั้นตอนหลักๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์เป็นรายบุคคลลงใน Coding Sheet ตามรายชื่อและประเด็นเหล่านี้

รายชื่อนักหนังสือพิมพ์

1. อัครพานู¹ ซึ่งเป็นพระนามแฝงของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6
2. น.ม.ส. ซึ่งเป็นนามปากกาของ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
3. บาทกุญชร ผดุง และอโนมัยเสตร์² ซึ่งเป็นนามปากกาของ นายเขียวสุดเส็ง สีบุญเรือง
4. ไคนันทวิศาล³ ซึ่งเป็นนามปากกาของ พระยาอุดมพงษ์เทัญสวัสดิ์ (ม.ร.ว.ประยูร อิศรศักดิ์)
5. นาคราช หรือ น.ร. ซึ่งเป็นนามปากกาของสามัญชนที่เขียนบทความลงใน "กรุงเทพ เดลิเมล์"
6. นายกรรมกร และ กรรมพล⁴ ซึ่งเป็นนามปากกาของสามัญชนที่เขียนบทความลงใน หนังสือพิมพ์ "กรรมกร"

ประเด็น

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ โดยแบ่งเป็น
 - 1.1 สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล
 - สิทธิในการพูด
 - สิทธิในการได้รับฟังข่าวสาร
 - สิทธิที่จะรู้
 - 1.2 สิทธิในการแสวงหาข่าวสาร
 - 1.3 สิทธิในการเสนอข่าวสาร
 - 1.4 หน้าที่ในการเสนอข่าวสาร

¹ เหตุที่เลือกศึกษานามแฝงของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เพียงแค่ นามแฝงนี้เพราะเป็นนามแฝงที่ รัชกาลที่ 6 ใช้กับบทพระราชนิพนธ์ที่เกี่ยวกับด้านการเมือง การปกครอง กฎหมาย และวิพากษ์วิจารณ์สภาพสังคม ในขณะที่นามแฝงอื่นๆ เช่น สุครีพ น้อยลา หรือแม้กระทั่ง นายแก้ว นายขวัญ เป็นนามแฝงที่พระองค์ใช้เวลาทรงนิพนธ์งานทางด้านวรรณกรรม

1.5 หน้าที่ในการควบคุมรัฐบาล

1.6 หน้าที่ในการดูแลปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน

1.7 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

2. ทิศทางการเมืองไทย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์หาความขัดแย้งหรือความเห็นพ้องทางความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว โดยแยกแยะประเด็นของความขัดแย้งหรือเห็นพ้องนั้นลงใน Coding Sheet เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของนักหนังสือพิมพ์แต่ละคน

ขั้นตอนที่ 3 นำแนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพของนักหนังสือพิมพ์มาจัดประเภท ซึ่งแบ่งเป็น

1. อนุรักษนิยมแบบไทยโบราณ
2. อนุรักษนิยมคาบเกี่ยวกับเสรีนิยม
3. เสรีนิยมตะวันตก
4. สังคมนิยม
5. เผด็จการ

ขั้นตอนที่ 4 นำทิศทางการเมืองไทยมาจัดประเภท

ขั้นตอนที่ 5 สรุปทัศนะของนักหนังสือพิมพ์ทั้งหมดว่าจะมีแนวโน้มไปในทางใดอย่างไร

ดังนั้นการเก็บข้อมูลจะเป็นแบบเจาะจงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และทิศทางการเมืองไทย รวมทั้งความขัดแย้งในประเด็นเหล่านี้ในสายตาของนักหนังสือพิมพ์ไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 โดยเลือกศึกษาทแสดงความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์ 6 ท่าน ดังกล่าวเนื่องจากมีหลักฐานหลงเหลือมาพอที่จะศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้ได้ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. เอกสารปฐมภูมิ

1.1 บทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร (ถือเป็นเอกสารปฐมภูมิ เพราะแสดงเนื้อหา และแสดงความคิดของนักหนังสือพิมพ์โดยตรง)

1.2 จดหมายพระราชกิจรายวัน (เอกสารรวมเล่ม)

1.3 เอกสารขั้นต้นที่ยังไม่ได้พิมพ์ : เอกสารของสำนักราชเลขาธิการ และเอกสารของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เช่น พระราชหัตถเลขา และจดหมายกราบบังคมทูล

1.4 บทความพระราชนิพนธ์ ซึ่งบางเรื่องปรากฏเป็นลายพระราชหัตถเลขา แต่ส่วนใหญ่เป็นบทความที่ตีพิมพ์ลงในนิตยสารแล้ว

2. เอกสารทุติยภูมิ

2.1 บทความในนิตยสารต่างๆ

2.2 วิทยานิพนธ์